

Realizacja zasad równościowych

Piszesz projekt

Zasada równości szans i niedyskryminacji ma na celu zapobieganie wszelkim formom dyskryminacji, nie tylko ze względu na płeć, ale również ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Tworząc swój projekt obowiązuje Cię koncepcja projektowania uniwersalnego.

Oznacza to, że Wszystkie nowe produkty projektów, tj. np. zasoby cyfrowe, infrastruktura, usługi finansowane z programów, powinieneś tworzyć w taki sposób, aby służyły jak największej liczbie osób. Wszystkim osobom, które mają różne potrzeby funkcjonalne, wynikające np. z otyłości, kontuzji, ciąży, czy z okazałego wzrostu.

Jest to możliwe przez zastosowanie **Standardów dostępności dla polityki spójności 2021-2027**. Standardy te są załącznikiem nr 2 do „Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w

ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027”.

Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027 dotyczą tylko produktów, które są przedmiotem Twojego projektu. Dokument ten składa się z pięciu standardów:

- standard szkoleniowy,
- standard informacyjno – promocyjny,
- standard cyfrowy,
- standard transportowy,
- standard architektoniczny.

Standardy te powinieneś uwzględnić przy tworzeniu projektu.

Pamiętaj proszę, aby w Twoim projekcie nie pojawiła się sytuacja, że dostępna sala edukacyjna znajduje się w niedostępnym budynku.

Standard

szkoleniowy

(szkolenia, kursy, warsztaty, doradztwo)

W tej części zostały pokazane przykłady usług i usprawnień jakie mogą być realizowane na rzecz osób ze względu na określony rodzaj niepełnosprawności wraz z przykładowymi barierami jakie mogą pojawić się w projekcie.

Przedstawiamy kilka przykładowych zapisów Standardu szkoleniowego, które będą Cię obowiązywać:

- w przypadku osób z niepełnosprawnością intelektualną, powinieneś zapewnić materiały w języku łatwym do czytania lub w innych wersjach alternatywnych np. w formie rysunku;
- w przypadku osób z niepełnosprawnością ruchową, jeśli nie ma innej możliwości, powinieneś zapewnić transport tej osoby na miejsce realizacji projektu, zamontować podjazdy lub zmienić miejsce realizacji projektu;
- w przypadku osób głuchych i słabosłyszących, powinieneś zapewnić tłumacza na język migowy, np. przez zakup sprzętu, programu niezbędnego do tłumaczenia na język migowy na odległość ([strona tłumaczenia na język migowy na odległość](#)).

Przykłady dobrych praktyk

Na etapie rekrutacji, informuj lokalne organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami o planowanej realizacji projektu.

Zamieszczaj informacje o projekcie na stronach/portałach internetowych, z których korzystają osoby z niepełnosprawnością.

Przy wyborze sposobu komunikacji z uczestnikami projektu uwzględnij, co najmniej dwa różne kanały sensoryczne (zmysł wzroku, zmysł słuchu).

Standard informacyjny – promocyjny

Jeśli organizujesz działania informacyjne, promocyjne musisz zastosować niniejszy standard. Nie powinieneś wykorzystywać w swych działaniach przekazu dyskryminującego, ośmieszającego bądź utrwalającego stereotypy ze względu na niepełnosprawność czy takie przesłanki jak płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Prezentujemy kilka przykładowych zapisów Standardu

informacyjno-promocyjnego, które będą Cię obowiązywać:

- powinieneś zapewnić dla osoby z niepełnosprawnością wsparcie asystenta;
- powinieneś zapewnić co najmniej dwa kanały kontaktu z uczestnikiem (e-mail, telefon, media społecznościowe), a także mapy z dojazdem do miejsca realizacji projektu;
- powinieneś zapewnić dostępność parkingu, w tym miejsc postojowych dla osób z niepełnosprawnościami, a także udzielać informacji dotyczących dostępności miejsca (budynku), w którym ma się odbyć wydarzenie;
- powinieneś zapewnić dostępność budynku w którym organizujesz dane wydarzenia. Jeśli w budynku są schody, to powinieneś zapewnić alternatywną formę dostępu, tj. windę, podjazd, platformę przyschodową, wózek schodowy ręczny wraz z przeszkolonym w jego obsłudze personelem;
- powinieneś zapewnić przystosowane toalety na kondygnacjach dostępnych dla osób z niepełnosprawnością, i o ile to możliwe na korytarzach nie powinno być wystających gablot i innych elementów utrudniających poruszanie się.

Przykłady dobrych praktyk

Jeśli na spotkaniu informacyjno-promocyjnym zapewniasz tłumacza na język migowy, wówczas miejsce dla niego wyznaczone powinno gwarantować, że będzie on dobrze widoczny i dobrze słyszalny.

Jeśli sala w której będziesz prowadził spotkanie nie jest wyposażona w Pętlę indukcyjną na stałe, masz możliwość wyposażenia jej w pętlę indukcyjną na czas trwania wydarzenia.

Pracownicy odpowiedzialni za prowadzenie spotkań, za obsługę techniczną czy też wolontariusze powinni być przeszkoleni z zasad komunikacji i właściwego zachowania wobec osób z niepełnosprawnościami uwzględniając charakter danej niepełnosprawności i specyfikę komunikacji.

Standard cyfrowy

Standard ten dotyczy stron www, aplikacji webowych, aplikacji mobilnych, aplikacji desktopowych, dokumentów elektronicznych, multimediiów i sprzętu informatycznego. Wszystkich tych zasobów cyfrowych, które będą przez Ciebie tworzone w ramach projektu.

Przedstawiamy kilka przykładowych zapisów Standardu cyfrowego, które będą Cię obowiązywać:

- zdjęcia, rysunki, schematy i inne treści nietekstowe powinny być uzupełnione o tekst alternatywny. Czyli opis zawierający wszystkie istotne dla użytkownika informacje, na przykład dane widoczne w wykresie czy

opis okolicy widocznej na zdjęciu (przykładowy opis alternatywny zdjęcia: „zdjęcie przedstawiające wysokie pomieszczenie z dużymi oknami w ciągu podczas zajęć szkoleniowych z kompetencji cyfrowych. Przed monitorem przy biurku siedzi para starszych osób (siwy mężczyzna z brodą i okularami w białej koszulce polo oraz kobieta w okularach w białej bluzce). Uśmiechają się, są zwrócenie do młodego uśmiechniętego mężczyzny w niebieskiej koszuli. Stoi on pochylony nad parą, pokazuje kobiecie coś na ekranie trzymanego w ręku tabletu.”

- umieszczone nagrania dźwiękowe (przemówienia, wywiady) powinny być uzupełnione o tekst zawierający informacje przedstawione na nagraniach wraz z opisem istotnych dźwięków, takich jak na przykład oklaski, śmiech, odgłosy tła;
- ważne informacje zawarte w tekście powinny być wyróżniane także tekstowo poprzez umieszczenia komunikatu np. *uwaga ważne*. Kolor nie może być jedynym wyróżnikiem.

Osoby z niepełnosprawnościami nie są jedynymi osobami, które potrzebują tego, by informacje zamieszczane w Internecie były dostępne. Dostępność dotyczy wszystkich użytkowników bez wyjątku. Osoba, która ma przemęczony wzrok nie różni się, aż tak bardzo od osoby trwale niedowidzącej. Dla obu tych użytkowników zastosowanie kontrastu, na przykład tekstu w stosunku do tła, jest bardzo ważne.

Przykłady dobrych praktyk:

W przypadku błędnego wypełnienia przez użytkownika formularza zamieszczonego na Twojej stronie internetowej, komunikat o błędzie powinien być skonstruowany tak, aby był zauważalny również dla użytkowników niewidomych. Jeśli komunikat wyświetlany jest w nowym oknie lub oknie modalnym ważne, aby zawierał przynajmniej jeden element mogący przyjąć fokus i by fokus był automatycznie ustawiany na początku komunikatu o błędzie.

Unikaj linków niejednoznacznych jak np. „czytaj dalej”, „więcej” itp. Choć dla użytkowników widzących linki takie nie stanowią trudności, to dla osób niewidomych lepsze są linki wskazujące swój cel. Jednym z rozwiązań jakie możesz stosować to dodawanie tytułu artykułu do linku „więcej o...”.

Na Twojej stronie internetowej żaden film ani dźwięk nie powinien być odtwarzany automatycznie. Funkcje te może uruchomić jedynie użytkownik strony internetowej, na przykład za pomocą przycisku odtwarzania.

Standard transportowy

Standard ten jest skierowany przede wszystkim do projektów realizowanych w ramach EFRR. Realizując projekt powinieneś zapewnić dostępność swych produktów dla osób z niepełnosprawnościami oraz o ograniczonej możliwości

poruszania się w takich obszarach jak:

- obszar infrastruktury komunikacji publicznej,
- obszar infrastruktury transportu kolejowego,
- obszar taboru miejskiego (trolejbusy, tramwaje, autobusy, metro).

Przedstawiamy kilka przykładowych zapisów Standardu transportowy, które będą Cię obowiązywać:

- powinieneś zapewnić możliwość swobodnego poruszania się w miejscach publicznych poprzez wykonanie: pochylni, wind, podnośników, parkingów, tras bez przeszkód, ścieżek prowadzących, stref zagrożenia, pasów dotykowych i ostrzegawczych;
- powinieneś zapewnić możliwość swobodnego korzystania ze środków transportu publicznego poprzez: stosowanie obniżenia podłogi, eliminację stopni, wyposażenie pojazdów w podnośniki dla osób poruszających się na wózkach, stosowanie poręczy, kasowników i automatów na odpowiedniej wysokości;
- powinieneś zapewnić nieskrępowany i skuteczny dostęp do wszelkiej informacji: rozkładu jazdy, kierunku jazdy i stacji/przystanków pośrednich, topografii punktu komunikacyjnego, lokalizacji zagrożeń, kierunku poruszania się. Informacje muszą uwzględniać ograniczenia widzenia oraz słyszenia.

Przykłady dobrych praktyk

Wejście do budynku: zaleca się stosowanie drzwi automatycznych rozsuwanych – rozwiązanie takie ułatwia dostanie się do budynku osobom z niepełnosprawnością ruchu, opiekunom z dziećmi, osobom starszym, osobom z nieporęcznym bagażem.

Stosowanie tablic informacji pasażerskiej (system informacji pasażerskiej SIP) wyposażonych w komunikaty głosowe uruchamiane poprzez naciśnięcie przycisku pod tablicą. Komunikat zawiera informacje o numerze linii i czasie, po którym tramwaj danej linii przyjedzie na przystanek.

Jednopoziomowe przejścia dla pieszych powinny być wyposażone w sygnalizację świetlną i dźwiękową.

Standard architektoniczny

Standard ten zawiera szczegółowe zalecenia dla budynków, miejsc organizacji projektu czy stanowisk postojowych dla samochodów osób z niepełnosprawnościami.

Przedstawiamy kilka przykładowych zapisów Standardu architektonicznego, które będą Cię obowiązywać:

- powinieneś zapewnić miejsce postojowe dla osób z niepełnosprawnościami. Miejsca takie muszą mieć

nawierzchnię pełną (bez otworów). W przypadku innej nawierzchni powinny być po obu stronach miejsca parkingowego, pasy wyłożone nawierzchnią pełną o szerokości 1 m. Miejsca te powinny mieć połączenie z najbliższym chodnikiem;

- powinieneś zapewnić przestrzeń wokół głównego wejścia do budynku. Przestrzeń, która zapewni swobodę poruszania się osobom z niepełnosprawnościami czyli miejsce na pole manewru przed i po wejściu powinno mieć wymiary co najmniej 150 cm x 150 cm;
- powinieneś zapewnić oznakowanie drzwi w sposób kontrastowy w stosunku do otoczenia. Taki pas ostrzegawczy powinien mieć szerokości 50 cm, ułożonym w odległości 50 cm przed drzwiami i za drzwiami;
- powinieneś wprowadzić elementy ułatwiające samodzielną orientację, poruszanie się oraz znalezienie drogi do celu. Będą to przede wszystkim systemy identyfikacji wizualnej (oznaczenia, piktogramy), uwzględniającego możliwe ograniczenia użytkowników, napisy informacyjne umieszczane na drzwiach lub obok drzwi do pomieszczeń oraz w wydzielonych strefach z zastosowaniem dużych i kontrastowych znaków. Ponadto banery informacyjne powinieneś ustawić w charakterystycznych miejscach budynku (przy wejściu, węzłach komunikacyjnych). Natomiast ogólny plan budynku (wizualny i dotykowy) powinieneś zamieścić w recepcji lub w miejscu występowania węzła komunikacyjnego, z zaznaczeniem punktu „tu jesteś”.

Przykłady dobrych praktyk:

W budynkach o użyteczności publicznej powinieneś umieścić tabliczki informujące o funkcji jakie pełnią kolejne pomieszczenia. Tabliczki powinny być w formie wizualnej oraz dotykowej (alfabet Braille'a).

Jeżeli posiadasz plany topograficzne budynku, to dla zapewnienia poprawności ich wykonania ich odbioru powinien dokonać specjalista w zakresie topografii lub użytkownicy niewidomi i słabowidzący.

W przestrzeniach wymagających pokonywanie znacznych odległości powinieneś zapewnić miejsca siedzące. W przypadku wnętrza budynku odległość ta wynosi nie rzadziej niż co 30 metrów, a na terenach zewnętrznych co 50 metrów. Miejsca siedzące powinny być w pobliżu ciągów komunikacyjnych, ale nie bezpośrednio na nich.

Ponadto

Przestrzeganie zasady równości szans i niedyskryminacji jest prawnym obowiązkiem, dlatego musisz zamieścić we wniosku o dofinansowanie projektu informacje potwierdzające zgodność planowanego projektu z zasadą równości szans i niedyskryminacji.

W oparciu o „Strategię EU na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020-2025”, kraje członkowskie zostały wezwane do uwzględnienia walki z dyskryminacją osób LGBTIQ we wszystkich obszarach polityki UE, prawodawstwie i programach finansowania UE.

LGBTQ – oznacza (z języka angielskiego): lesbian, gay, bisexual, transgender, intersex, queer czyli lesbijki, geje, osoby biseksualne, transseksualne, interpłciowe, queer. To osoby, które mają homoseksualną orientację (lesbijki, geje), a także osoby biseksualne (interesujące się zarówno swoją, jak i przeciwną płcią) i transpłciowe (nieidentyfikujące się z płcią, z jaką przyszły na świat). To także osoby interpłciowe, czyli osoby rodzące się z cechami, które nie wpisują się w skonkretyzowaną płć. I queer to osoby, które albo nie są pewne swojej tożsamości seksualnej, albo w ogóle nie chcą być określane poprzez swoją płć czy orientację seksualną.

Osoby LGBTIQ mają możliwość korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. Prawo to jest gwarantowane w Konstytucji RP, ustawodawstwie

krajowym, jak i w aktach prawa UE.

Projekty współfinansowane ze środków „Fundusze Europejskie dla Dolnego Śląska 2021-2027” nie mogą być realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego (lub podmioty przez nie kontrolowane lub od nich zależne), które na mocy aktu prawa miejscowego ogłosiły się wolnymi od tzw. ideologii LGBTIQ.

Zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego, utworzenie niniejszych stref przez samorzady, nawet jeśli nie polega to na wprowadzaniu fizycznych barier, **stanowi środek skrajnie dyskryminujący**, który ogranicza przysługującą obywatelom Unii Europejskiej swobodę przemieszczania się. Fundusze unijne nie mogą być wykorzystywane do celów dyskryminacyjnych, a warunkiem ich otrzymania, wydatkowania i rozliczenia jest działanie zgodnie z zasadą równego traktowania. Spełnienie przez Ciebie tego kryterium będzie weryfikowane na podstawie oświadczenia złożonego jako załącznik do wniosku.

Szczegółowe informacje na temat tego, jakie wymagania dotyczące dostępności musisz spełnić znajdują się w dokumentacji konkursowej.

W przypadku wszelkich wątpliwości proszę o bezpośredni kontakt z Panią Magdaleną Danowską na adres poczty elektronicznej: [magdalena.danowska@dolnyslask.pl](mailto:magdalenad@dolnyslask.pl) (zakres EFS+) lub z Panią Małgorzatą Domaradzką na adres poczty elektronicznej: Malgorzata.Domaradzka@dolnyslask.pl (zakres EFRR).

2. Realizujesz projekt

Mechanizm racjonalnych usprawnień

Jeśli w momencie realizacji Twojego projektu pojawią się osoby ze specjalnymi potrzebami, których nie przewidziałeś, wówczas możesz skorzystać z mechanizmu racjonalnych usprawnień.

Pozwoli Ci to na pokrycie kosztów jakie poniesiesz na dostosowanie produktu do potrzeb danej osoby.

Przedstawiamy kilka przykładów mechanizmu racjonalnych usprawnień, które mogą pojawić się w Twoim projekcie:

- wynajęcie transportu dla osoby z niepełnosprawnością,
- dostosowanie infrastruktury komputerowej dla osoby ze specjalnymi potrzebami,
- sfinansowanie usługi asystenta dla osoby z trudnościami w poruszaniu się,
- sfinansowanie usługi asystenta tłumaczącego na język migowy.

Średni koszt dostosowania produktu, usługi do potrzeb uczestnika/uczestniczki projektu/personelu projektu z niepełnosprawnością może wynieść maksymalnie 15 000 zł. brutto na osobę.

Złożony przez Ciebie wniosek o dofinansowanie projektu będzie analizowany na etapie oceny na podstawie kryteriów wyboru projektów. Dofinansowania nie otrzyma projekt zawierające

zapisy, które potencjalnie mogą naruszać prawa i wolności określone w KPP (Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej). Przedstawiony przez Ciebie opis projektu we wniosku o dofinansowanie projektu powinien deklarować, że sposób realizacji oraz zakres projektu nie będzie naruszać postanowień KPP oraz KPON (Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych). Spełnienie tego warunku rozumiemy jako brak sprzeczności pomiędzy zapisami Twojego projektu a wymogami tych dokumentów (KPP, KPON) lub stwierdzenie, że wymagania te są neutralne wobec zakresu i zawartości Twojego projektu.

Ponadto Twoim obowiązkiem jest informowanie uczestników projektów o możliwości zgłaszania do nas podejrzania o niezgodności projektów (operacji) lub realizowanych działań z KPON poprzez zamieszczenie stosownej informacji na własnej stronie internetowej, a w przypadku jej braku w widocznym i ogólnodostępnym dla społeczeństwa miejscu (np. w siedzibie, w miejscu realizacji projektu). Zgodnie z procedurą służącą do włączania zapisów KPON do praktyki wdrażania programów:

Załącznik nr 3. Procedura służąca do włączania zapisów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON) do praktyki wdrażania programów

[Załącznik nr 3 do Wytycznych równościowych – KPON](#)

3. Zapoznaj się z dokumentami

Proszę zapoznaj się z dokumentami, które gwarantują osobom z niepełnosprawnościami pełny dostęp do projektów unijnych.

Konwencja Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r.

- [Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych](#)
- [Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych – język łątwy](#)

Celem **Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych** jest ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności przez osoby z niepełnosprawnościami na równi ze wszystkimi innymi obywatelami.

Konwencja podkreśla znaczenie koncepcji uniwersalnego projektowania, która zapewnia dostępność dla wszystkich użytkowników.

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 26 października 2012 r. (KPP UE) to zbiór fundamentalnych praw człowieka i obowiązków obywatelskich. Wszystkie operacje EFS+

powinny być wybierane i wdrażane z poszanowaniem Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

- Karta Praw podstawowych Unii Europejskiej

[Karta Praw podstawowych Unii Europejskiej](#)

- Wytyczne dotyczące zapewnienia poszanowania KPP UE

[Wytyczne dotyczące zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych](#)

Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027

- [Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027](#)

Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027 to dokument, którego celem jest zapewnienie zgodności wdrażania programów z zasadami równościowymi: zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości kobiet i mężczyzn, a także zapewnienie spójnego podejścia w tym zakresie w ramach programów i projektów współfinansowanych ze środków europejskich w latach 2021-2027.

- [Załącznik nr 1. Standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z EFS+](#)

Standard minimum realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn to narzędzie używane do oceny realizacji zasady równości kobiet i mężczyzn w ramach projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+). Narzędzie to obejmuje pięć zagadnień i pomaga ocenić, czy uwzględniłeś kwestie równościowe w ramach analizy potrzeb w projekcie, zaplanowanych działań, wskaźników lub w ramach działań prowadzonych na rzecz zespołu projektowego.

- [Załącznik nr 2. Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027](#)

Głównym celem **standardów dostępności dla polityki spójności 2021-2027** jest zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami, na równi z osobami pełnosprawnymi, dostępu do funduszy unijnych w zakresie udziału, użytkowania, zrozumienia, komunikowania się i skorzystania z ich efektów. Dokument ten jest obowiązkowy i dotyczy tylko obszaru, który podlega interwencji – czyli wymagania zawarte w „Standardach dostępności” dotyczą produktów, usług będących przedmiotem Twojego projektu.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

- [Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;](#)
- [Ustawa o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami tłumaczona na PJM](#)

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami obowiązuje od 20 września 2019 r.

Nakłada ona obowiązek spełnienia przez podmioty publiczne wymagań w zakresie dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej. Ustawa stanowi uzupełnienie wymogów zawartych w „Standardach dostępności dla polityki spójności 2021-2027”

Na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej został sporządzony przez Spółdzielnię Socjalną FADO, **Poradnik pod nazwą „Jak wdrażać Ustawę o zapewnianiu dostępności?”**

[Jak-wdrażać-Ustawę-o-zapewnieniu-dostępności](#)

Poradnik wyjaśnia w jaki sposób należy zapewnić dostępność w instytucjach publicznych wszystkim, którzy potrzebują różnych rozwiązań architektonicznych czy organizacyjnych, aby na równi z innymi osobami móc korzystać z usług publicznych.

Treść dokumentu jest przedstawiona w formie przystępnej wizualnie i językowo. Wyjaśnia zapisy ustaw, podaje przykłady

dobrych rozwiązań, a także podstawowe informacje dotyczące poszczególnych typów niepełnosprawności oraz wskazówki, w jaki sposób odpowiadać na potrzeby każdej z nich.

Ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych

- [Ustawa o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;](#)
- [Ustawa o dostępności cyfrowej tłumaczona na PJM](#)

Ustawa z 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, obowiązująca od 23 maja 2019 r.

Ustawa ta określa m.in. wymagania i zasady monitorowania zapewniania dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych oraz prowadzenia sprawozdawczości w zakresie dostępności cyfrowej.

Ustawa określa również zasoby, które nie muszą spełniać wymagań dostępności. Warto abyś zapoznał się z katalogiem wykluczeń przed przystąpieniem do tworzenia budżetu i projektowaniem produktów projektu.

Ustawa opiera się na WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) to jest na wytycznych dotyczących dostępności treści internetowych. Obecnie obowiązuje wersja 2.1 tych wytycznych.

Wytyczne WCAG wyjaśniają jak tworzyć strony internetowe i aplikacje aby udostępnić je osobom z niepełnosprawnościami np. wzroku, słuchu, ruchu, ale też z niepełnosprawnością intelektualną czy zaburzeniami poznawczymi.

WCAG 2.1

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług.

[Dyrektywa PE i Rady UE 2019 882 w sprawie wymogów dostępności produktów i usług](#)

Określa szczegółowo rodzaje produktów, które będą musiały być dostępne od 2025 roku.

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030

- [Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030](#)

W dniu 25.02.2021 r. została opublikowana Uchwała nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie przyjęcia dokumentu **Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030**.

Celem głównym **Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030** jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w **Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych**. Cel ten będzie realizowany w

ośmiu obszarach:

1. Niezależne życie – w obszarze tym zaplanowane zostały działania, które obejmują obszary życia społecznego i mają na celu zapewnienie realizacji tego fundamentalnego dla osób z niepełnosprawnościami prawa jakim jest niezależne życie. Wymaga to wdrożenia wielu zmian w polskim prawie, obejmujących m.in. Kodeks cywilny i Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Jak również wprowadzenie systemowych rozwiązań w obszarze usług społecznych wspierających osoby z niepełnosprawnościami w oparciu o proces deinstytucjonalizacji tj. działania mające na celu stworzenie systemu usług środowiskowych (asystencja osobista i opieka wytchnieniowa).
2. Dostępność – w obszarze tym zaplanowane zostały działania mające na celu poprawę dostępności w przestrzeni publicznej dla osób z niepełnosprawnościami oraz poprawę sytuacji osób z niepełnosprawnościami w zakresie mobilności. Szereg działań przewidzianych w ramach tego priorytetu realizowanych będzie przez **Program Dostępność Plus**
3. Edukacja – w obszarze tym zaplanowane zostały działania skierowane na rozwijanie zdolności systemu edukacyjnego do odpowiadania na potrzeby uczących się osób z niepełnosprawnościami w sposób, który zapewni ich przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania i włączenia do społeczeństwa.
4. Praca – w obszarze tym zaplanowane zostały działania zwiększające aktywność zawodową i możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami.
5. Warunki życia i ochrona socjalna – w obszarze tym zaplanowane zostały działania obejmujące zwalczanie ubóstwa osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin, a także zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych.

6. Zdrowie – w obszarze tym zaplanowane zostały działania w zakresie zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami opieki zdrowotnej, dostępu do usług i programów zdrowotnych biorących pod uwagę ich szczególne wymagania i potrzeby w zakresie profilaktyki zdrowotnej, zapobiegania wtórnym powikłaniom i pogorszeniu stanu zdrowia, rehabilitacji medycznej oraz optymalizacji jakości funkcjonowania
7. Budowanie świadomości – w obszarze tym zaplanowane zostały działania mające na celu podniesienie świadomości społeczeństwa, w tym na poziomie rodziny w kontekście niepełnosprawności. Będą to między innymi działania na rzecz wzmocnienia poszanowania praw i godności osób z niepełnosprawnościami, zwalczanie stereotypów, uprzedzeń i szkodliwych praktyk wobec osób z niepełnosprawnościami, w tym związanych z płcią i wiekiem, we wszystkich dziedzinach życia.
8. Koordynacja – w obszarze tym zaplanowane zostały działania, których celem jest stworzenie ram zapewniających spójność systemu i rozwój współdziałania instytucji zajmujących się problematyką osób z niepełnosprawnościami. Do działań tych należy m.in. reforma systemu orzekania o niepełnosprawności, opracowanie i przyjęcie ustawy o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami.

Pozostałe dokumenty

Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia

[Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia](#)

Dostępne wydarzenia w praktyce

[Dostępne wydarzenia w praktyce](#)

W przypadku opracowywania przez Ciebie strony internetowej, możesz szukać wzorów, szablonów na stronie [www Polskiej Akademii Dostępności](#), link: [Polska Akademia Dostępności](#)

Odwiędź także portal [Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych](#)

4. Program Dostępność Plus 2018 – 2025

Program Dostępność Plus jest inicjatywą rządową, która za cel ma zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób ze szczególnymi potrzebami.

Program ten wprowadza zmiany w obszarze dostępności w Polsce. Poprzez trwałe włączenie problematyki dostępności do wszystkich polityk publicznych, do praktyki planowania, realizacji i oceny funkcjonowania państwa.

Prócz zmian systemowych realizowane są także działania za pośrednictwem konkursów i projektów z udziałem lub przy zaangażowaniu i współpracy z samorządami terytorialnymi, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi i obywatelami.

Program ten wspiera obszary:

architekturę, cyfryzację, edukację, konkurencyjność, koordynację, służbę zdrowia, transport, usługi.

Szczegółowe informacje na temat Programu Dostępność Plus znajdują Państwo tutaj: [Dostępność Plus](#)
